

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe un jum. . 12 «
Pe o lună . 2 «

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2—3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Un prieten.

De câteva săptămâni un distins și simpatic oaspete se află în mijlocul poporului românesc. Scotus Viator, care e pseudonimul cunoscutului publicist englez d. Seton Watson, a făcut o călătorie mai lungă vizitând o mare parte a pământului românesc. Întâi plecând dela București unde fusese primit cu simpatia și cordialitatea cuvenită, D-sa a vizitat Moldova nu cu trenul numai, ci mergând cu automobilul și la sate, vizitând biserici și mănăstiri, admirând minunata armonie dintre vechile monumente istorice cu splendoarea naturii din munții Sucevei și Bistriței a căror combinațiune fericită formează acel caracter specific și neoaș românesc al Moldovii-de-sus. Va fi văzut apoi orașele Moldovii cotropite de lepra jidovismului, — trist contrast între Moldova de odinioară și cea de azi. A vizitat și Bucovina și a văzut această ramură a arborelui românesc supusă austriacilor. D. Watson a vizitat și Muntenia unde după o mult semnificativă audiență la MM. LL. Suveranii României, a văzut tinăra industrie petroliferă și textilă din valea Prahovei, apoi romanticele ținuturi ale județelor Prahovei, Dîmboviței, Mușcelului și Argeșului. Prin punctul Căineni dânsul a venit în Ardeal unde a vizitat Sibiiul și Blajul și de sigur va avea curiozitatea de a vedea și împrejurimile lor.

Nu cunoaștem itinerarul d-lui Watson, ne-ar face însă o mare plăcere, iar dânsului mult folos, dacă ar veni să cunoască aceste

locuri nu mai puțin caracteristice și românești ale Aradului și Bănatului și și-ar completa mult icoana ce și-a format despre poporul românesc.

Socotim a împlini o datorie aducând dlui Seton Watson mulțămirea noastre. Ziarul nostru a fost cel dintâi care, cu trei ani și jumătate în urmă a făcut cunoscută publicului românesc activitatea și persoana lui Scotus Viator. Atunci a apărut tradus în »Tribuna« articolul D-sale »Ungaria la răspântie«, după revista »The Spectator«, și de pe atunci noi am atras atențiunea lumii noastre asupra cunoașterii surprinzător de exacte a chestiei naționale în Ungaria, asupra vederilor clare, și precize, asupra soluțiilor juste și neîndurat de logice pe cari d. Watson le preconiza, pentru Ungaria. De pe atunci D-sa spusese că Ungaria se află »la răspântie« și sau se va hotărî să dea drepturi nemaghiarilor sau va pieri.

De-atunci d. Seton Watson nu și-a curmat munca sa de luminare și informare a opiniei publice engleze asupra problemelor și crizelor din Austro-Ungaria, în mijlocul cărora se află chestia națională din Ungaria. Cu ochiu ager el a străbătut supt minciuna veșnicelor »crize ungurești« și a spus cu hotărîre că nu ele, ci problema nemaghiarilor asupra este sâmburele crizelor și în acelaș timp putința unei soluțiuni definitive.

Dar activitatea dlui Watson a fost atacată în mod violent de către presa ungurească și mai ales de ziarul șovinismului pururea veghetor și perfid, de »Budapesti Hirnapl«.

La început un coconăș oare care, un conte pare-ni-se Eszterházy, care din marile sale averi a tras un singur folos, a învățat englește, fără a-și însuși însă o cultură și gândire solidă, lucru care nu-i de mirat la un magnat, încercase să »spulbere« acuzațiile lui Scotus Viator adresând »desmintiri« și »rectificări« revistei »Spectator«, în care se publicaseră articolele. Nici noi nu i-am fi putut dori dlui Watson un adversar mai potrivit.

Cum încercase el să susție cauza ungurească? Nu putea aduce în luptă decât tot obișnuitul bagaj de fraze vagi, de gesturi declamatorice atât de răsuflete pe cari le cunoaște până la plictiseală fiecare cititor al gazetelor ungurești.

Bietul conte nimerise rău de astădată. D. Seton Watson cunoaște prea amănunțit starea adevărată a lucrurilor și e prea sigur de teza sa și de faptele pe cari o razimă decât să ametească de vorbăria contelui. Punct cu punct el analiză afirmațiile contelui, arătând cum legea naționalităților nu-i pusă în aplicare, cum școalele nemaghiare sunt făcute nu de guvern ci contra guvernului, care caută a le desființa pe încetul, cum parlamentul nu exprimă de loc voința nemaghiarilor, cum așezămintele statului slujesc maghiarizarea, cum nemaghiarii sunt înlăturați dela puterea statului, prigoniiți, închiși etc.

Contele tăcu și polemica se sfârși cu o rușinoasă bătaie pentru unguri.

În presa ungurească însă campania urmă. D. Watson nu o putea urmări și nu-i pu-

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Scrisoare din Paris.

Iarăși ploaia. — Un accident de automobil. — De dragul armenilor... Luptele religioase. — Sfârșit de stagiune. — Alt accident.

Plouă iar... E frig, par'c'am fi pela sfârșitul toamnei. Toată lumea umblă cu haine de iarnă. Femeile găesc prilej să traverseze de câte zece ori o stradă, ca să-și ridice rochiile și s'arate ce frumos știu să se încălze. În »imperiala« tramvaiele te bate vântul și te biciuiește ploaia. Foi bolnave se desprind din pomi și se tăvălesc în noroi. Sena e sombră; cu valuri negre în care se refrânge cerul de plumb. Picăturile de ploaie cad în valuri și învelesc apa într'un fum umed. Ce triste sunt zilele ploioase, în vechea cetate!

Și totuși, circulația pe străzi e tot așa de mare ca de obicei. Taximetrele, omnibusurile, echipagiile, tramvaiele electrice, automobilele și bicicletele se încruciează, se înșiră în trei-patru rânduri desfășurate, cari te țin câte cinci minute pe un trotuar, — dacă vrei să treci dincolo. E curios că accidentele de trăsură sunt rare, — în raport cu mișcarea străzii.

Ieri plecasem cu umbrela pe umeri să văd cum e Parisul când plouă, — și mai ales, cum își ridică rochia cucoanele.

Tocmai voiam să intru în piața Bastiliei, — când, o trăsură-automobil ieși din rând și începu să dea din coadă. Sărea când la dreapta, când la

stânga, ca o smintită. Căi dela alte trăsuri se speriaseră, o învălmășeală groaznică se produse. Tramvaiele se opriseră și o mulțime de oameni priveau năbădăioasa mașină. Deodată, automobilul nervos păru că stă pe gânduri apoi, tamesam se repezi în niște geamu i și căzu în atelierul dlui Doillet, fabricant de bronzuri. Un lucrător care era tocmai subț fereastră, s'a ales cu un umăr frânt. El a fost imediat transportat la spital, pe când ceilalți lucrători, cari pînă minute nu fuseseră atinși, își veneau în fire și alergau să dea ajutor șoferului.

Onorabilul înghețase de spaimă, cu mâna pe roată și arăta înăuntrul automobilului. De acolo, lucrătorii scoaseră pe un domn, foarte elegant, care se ascunsese într'un colț și și făcea cruci, de bucurie că nu s'a pomenit în împărăția cerurilor. Șoferul a explicat accidentul prin faptul că, rupându-se »bara de conexiune« a vehiculului, acesta a devenit... major și a început să umble de capul lui...

Așa e când n'ai creer și umbli de capul tău. Un rus din Caucaz, Avetis Turnaeff, a tras cu revolverul într'o fetiță din grădina Luxemburgului și a omorât-o. Dus la comisariatul de poliție de lângă Odeon, el n'a vrut să spuie nici cum îl chiamă, nici de ce-a tras cu revolverul. În schimb, a cerut comisariului o țigară. Omul poliției n'a vrut să-i dea, — și numai așa și-a spus rusul identitatea. Intre altele, a povestit că în anul 1897, în Iulie, a mai tras câteva focuri de revolvere în copiii cari se jucau la Luxemburg. Arestat, Turnaeff a stat aproape patru luni în casa de nebuni. Acolo a scris o carte »Po-

liția mondială și dezarmarea» în care apăra pe armenii din Asia-mică și voia să evoce »în ochii mamei franceze spectacolul scenelor sângeroase, cari s'au perindat zi cu zi în fața mamei armenice«.

În fruntea broșurei se afla o scrisoare către Clemenceau, prin care îl ruga să intervieve în favoarea umanității și a armenilor.

Din aceiaș dragoste, Turnaeff a ridicat, în cimiterul din New-York, un monument care se compune dintr'o piramidă, cu un cap de mort la vârf.

Întrebat încă-odată de ce a tras cu revolverul în fetița Renee Ullmann, el a răspuns stereotip:

— Ca să vadă mamele franceze cât suferă mamele armenice, văzându-și copiii omorâți!...

În »Tribuna« s'a vorbit la timp despre luptele dintre stat și biserică. — Agitațiunile religioase continuă. La războiul început de cardinalul Andrieu împotriva legilor laice, au aderat alți 29 episcopi. Archiepiscopul din Auch e urmărit fiindcă, într'un comunicat, a calificat învățământul laic de »anticreștin și antipatriotic«. El e citat în fața justiției pe ziua de 1 Iulie. Sunt urmăriți, pentru acelaș motiv, toți preoții districtului Auch, cari au cetit în public comunicatul episcopului.

Pe de altă parte, Mgr. Villard, episcop d'Autun și Chalon, aprobă declarațiunea cardinalului — arhiepiscop de Bourdeaux și-i adresează »expresiunea respectuoasei sale simpatii și a admi-

tea răspunde. Astfel privitor la dânsul »B. H.« își formulase o ipoteză deosebită. Văzând că nu poate infirma adevărul acuzațiilor și afirmărilor dlui Watson, »B. H.« alergă la un metod cu a cărui perfidie ne-am obișnuit de mult la ziarul acesta. El se gândi să ponegrească și să calomnieze toată campania dlui Watson. Pentru a-o compromite, ziarul unguresc stabili următoarea ipoteză: D. Watson servește interesele Angliei și ale întregii înțelegeri dintre Anglia, Rusia și Franța în contra întregii alianțe Germania, Austro-Ungaria și Italia. Prin desfășurarea chestiei naționale în Ungaria, mai ales a chestiei slavilor asuprași, el voiește să producă crize interne pe tema națională în monarchia noastră, spre a slăbi pe aliata Germaniei care astfel izolată va putea fi mai ușor învinsă de rivala ei, Anglia.

Va să zică un plan urzit cu măiestrie și mare aparat de vicieșug, înseilând chestia noastră în urzeala mării intrigi europene. Scopul acestei ipoteze era îndoit: de a prezenta de o parte Vienei pe nemaghiari și prietenii lor din afară ca niște oameni primejdioși pentru situația de mare putere a monarchiei, ca niște simpli figuranți ai politicii rusești și englezești contra Vienei și de a dovedi Vienei și Berlinului de altă parte că elementul unguresc este un razim real al întregii alianțe și că asuprașirea nemaghiarilor trebuie tolerată și de Austria și de Germania ca un element necesar de putere și siguranță al acestei alianțe.

Un plan drăcesc nu-i așa? Atât de drăcesc, încât și d. Watson singur s'a mirat de marea importanță ce i-s'a atribuit acțiunii sale. Dar »prea a fost de tot frumos de a trebuit să piară« la prima suflare a realității, care a fost declarația dlui Watson.

Cetitorii noștri își amintesc de această declarație pe care am reprodus-o. D. Wat-

son a dovedit nu cu simple vorbe, ci cu fapte că tocmai contrarul minciunilor ziarului unguresc e adevărat. Prin articole și broșuri d. Watson a colaborat să producă o apropiere între Anglia și Germania, iar asuprașirea națională din Ungaria o combate nu pentru a face servicii Rusiei, ci tocmai fiindcă ea ar pregăti terenul primejdiei rusești.

Aceste sunt fapte cari spulberă toată pleava de minciuni a ziarului unguresc și dnii Rákosi și Jancsó vor fi văzute cu jale cum toată pânza de combinații, urzită de ei în umbră, se destramă la lumina adevărului.

Triumful dlui Watson e și al nostru. Pentru noi rezultă nu o bucurie numai, ci și o mângâiere și încurajare. Se dovedește încă odată că dreptatea cauzei noastre se razimă pe tărâmul sigur al adevărului și precum în ciocnirea ideilor și argumentelor, așa și în realitatea politicii, cauza adevărului trebuie să biruiască.

Modificarea regulamentului camerii austriace. Se anunță din Viena: Comisiunea pentru preschimbarea regulamentului Camerei a adoptat, conform deciziunilor întrunirii șefilor de partide, propunerea de a se mări numărul viceprezidenților Camerei, pentru ca și deputații latini, anume cei italieni și cei români, să fi reprezentați în prezidenția camerei.

Medicii unguri răspund medicilor români. Aflăm din Budapesta, că asociația medicilor unguri a hotărât să elaboreze un memoriu pentru a răspunde afirmațiunilor medicilor români. Memoriul asociației medicilor unguri va fi de asemenea tradus în toate limbile europene și expediat tuturor asociațiilor medicale din Europa.

Va fi oare cuvântul medicilor unguri un cuvânt de pocăință în fața inextricabilului rechizitor al medicilor români ori iarăși o explozie de artificii banale? În amândouă cazuri ale alternativei răsunsetul memoriului va fi același, — căci faptele produse întru lămurirea adevărului nu se mai pot covârși prin minciuni.

rațiunii sale, pentru energicul și măsuratul răspuns în fața judecătorului de instrucție.

Episcopii trimit mereu aderările lor și-și justifică întârzierea prin faptul că nu erau în orașul lor diecezan ci în turneu pastoral, atunci când a izbucnit lupta.

Toate scrisorile se sfârșesc cu amenințarea că »episcopatul nu e în ajun de a fi slăbit, și că prin forța pe care o dă unirea, va lupta până la capăt pentru independența și cinstea sa...«

Parisul însă nu se sinchisește de năcazurile preasfinților, ci-și trăiește viața lui veselă, fără griji multe. Teatrele de mân'a doua, cabarat-urile tavernele, — sunt pline de oameni cari petrec și regretă că viața e așa de scurtă.

Teatrele cele mari oficiale, încep să se închidă unul câte unul. Odeon-ul și-a închis porțile de-a-proape trei săptămâni, iar comedia franceză e gata să-și înceteze și ea reprezentațiile. Bilanțul acestui an de teatru a dat mult de gândit celor ce vor să tragă învățături din toate lucrurile. Critici teatrali remarcabili, constată că autorii dramatici și întreaga mișcare teatrală, se reîntoarce încetul cu încetul la începuturile sale.

Ne batem joc — spune unul — de vechile comedii italienești și de veșnicile tipuri pe cari ni-le ofereau ele, cu aceleași personaje cari revin și chiar cu aceleași situații dramatice, pe cari nu era greu să le ghicești, după cum nu era greu să ghicești sfârșitul, judecând după început.

Atunci era domnia interpreților, cari scoteau sau nu din rolurile lor banale, efecte scenice pu-

ternice. Ei erau cei cari interesau publicul, iar nu piesa pe care o jucau.

Astăzi, după multe secole de cultură dramatică, după triumfurile îndreptățite ale unor anumiți autori, ne-am reîntors la aceleași apucături de-odinioară.

Subt aparența lui de brutalitate, teatrul modern tinde să se informizeze; și astăzi, interpreții sunt cei cari iau întâiul loc în preocupările publicului. Spectatorul nu se mai miră de cutare surpriză, căci se așteaptă la ea, — ci se întrebă cum va fi oare domnișoara cutare în seara tradițională și finală a adulterului și dacă actorul cutare va fi tot așa de minunat ca cellalt.

Teatrul de idei nu mai există; cel aplaudat nu mai e autorul, — ci dacă publicul cere să apară cineva pe scenă, acesta e de preferință decoratorul sau cel cu costumele...

Remarcând lipsa de acțiune a teatrului contemporan, un spiritual scriitor spune și el că autorii se reîntorc la vechile tradiții: câtă vreme însă vechii autori dramatici căutau să restrângă interesul piesei într-o unitate de acțiune, cei moderni au progresat, ei n'au niciuna...

Parisul se reînnoiește în fiecare zi. Bulevarde noi îl spintecă, noi canale se sapă prin diferite cartiere, cheiurile Senei sunt pline de muncitori: se lucrează la metropolitanul care va trece pe subt Sena. Și cum ploaie mereu, toate au un aier de tristeță, de vechime, de ruină.

Pe avenue de Bois însă, aristocrații continuă să-și facă obișnuita preumblare. Un nou accident de automobil... Toate trăsurile se opresc și ocolesc un automobil luxos, care începe să ardă.

Audiența dlui Wekerle.

În urma revirimentului provocat în mer-sul crizei de audiența d-lui Wekerle, situația ia o nouă înfățișare. Ziarul »Neue Freie Presse« dă în următoarele caracteristicile rău-șite ale acestei noi situații.

Wekerle a primit o invitație azi dimineață dela cancelaria cabinetului ca se să prezinte mâine înaintea împăratului. Tot mâine Wekerle se va întoarce la Budapesta ca să ia parte la ședința de Luni a Camerei. Din invitația lui Wekerle rezultă că criza a trecut în altă fază. Precum pare, regele s'a decis ca să amâne până la toamnă rezolvarea crizei, — căci numai aceasta se poate deduce din invitația lui Wekerle. Regele va încerca să înduplece pe Wekerle, care s'a hotărât să părăsească palatul ministerial, să rămâie în funcție până la toamnă. Imediat după ce regele se va întoarce dela manevre, vor continua desbaterile cu privire la criză. Se speră că până atunci cercurile parlamentare își vor schimba părerile. Regele nu va numi alt cabinet în locul cabinetului Wekerle, ci va însărcina cabinetul demisionat să conducă afacerile și mai departe.

Se zice că aceasta hotărâre va avea urmări grave, deoarece se vor aduce pe tapet afaceri foarte importante și un cabinet, care a demisionat odată, și nu mai poate fi responsabil parlamentului, în situația de azi nu poate rezolva afacerile acestea. Din amânarea rezolvării crizei, rezultă însă o altă greutate și mai mare. Acuma la toamnă vor fi actuale alte afaceri extraordinare. În Septembrie trebuie să înceapă ședințele delegațiunilor ca să voteze cheltuielile extraordinare pentru marină și pentru anexarea Bosniei și Herțegovinei. Deoarece rezolvarea crizei s'a amânat până la toamnă, de aci rezultă că și convocarea delegațiunilor trebuie amânată. Votarea noului contingent militar nu va întâmpina greutate, deoarece se poate aștepta până la Ianuarie viitor.

Regele a voit ca să compună cabinetul din

Trecătorii se apropie a lene. Curiozitatea îi face să se apropie, dar teama de-o explozie îi ține pe loc. Privesc, dar de departe. Flacări mari es din trăsura. Geamurile se sparg, guma roșilor luminează, iar mulțimea stă pe loc, admiră și se neliniștește la gândul că poate au să vină pompierii, să stingă minunea de petrecere. Șoferul automobilului, fericit că ia parte la un accident, explică foarte gentil spectatorilor cum s'a întâmplat afacerea. El dă detalii, explicații tehnice, pe care lumea le ascultă și le repetă celor dela spate, cari n'au auzit. Flăcările se înalță din ce în ce cu mai multă putere. În fine iacă și pompierii. Sărbătoarea e sfârșită. Ce păcat! În două minute nici urmă de flacăra.

Spectatorii își mârâie nemulțumirea și o ia care încotro: or să aibă ce povesti la masă, — și se grăbesc s'ajungă mai repede.

Iar în urma lor, ploaie mereu, trăsurile trec spre pădure, și plouă, plouă...

30 Iunie.

Tristan.

H A Z.

El tăia mai mult?

Doi medici, chirurghi (cari taie când e lipsă, adeca fac »operație«), să întâlnească.

— Felicitările, mele, scumpe confrate, pentru reușita operație ce ai făcut lui Popescu.

— Mulțumesc, dar era un fleac... iacă i-am tăiat un pic la un picior...

— Și ca plată ce ai primit?

— Trei sute de lei.

— Drace! Pentru suma asta eu i-aș fi tăiat amândouă picioarele!

Boalele secrete!

scurgerea, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul „Gonotol“. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Buză nr. 1 (Slavonia). — — —

bărbați cari nu fac parte din parlament, însă rezolvarea aceasta ar agrava situațiunea.

Nici reforma votului universal nu se poate introduce până la toamnă.

Și în cazul când se vor fixa alegerile nu este sigur că rezultatul va fi conform dorinței regelui.

Din Străinătate.

Fostul sultan va fi dat judecâței. În ultima ședință a comitetului tinerilor turci s'a hotărât darea în judecată a fostului sultan. Această hotărâre a fost luată cu o majoritate de 340 contra 144. Un curier special a plecat la Constantinopol pentru a cere încuviințarea acestei hotărâri.

Bandele grecești. Se anunță din Salonic: Autoritățile din provincie află că activitatea bandelor grece sporind și aparițiunea emisarilor eleni încercând să aducă o mișcare servind propagandei elenice, comitetul central de aci invită printr'o depeșă circulară pe toate comitetele din provincie de a reprimă cu energie activitatea agitatoare a agenților provocatori greci cu ajutorul autorităților civile și militare.

Un atentat politic extrem de semnificativ. Intreaga Anglie stă sub impresiunea unui atentat politic cum nu s'a mai văzut din timpurile lui Napoleon I. Indianul Dhinagri a omorât cu focuri de revolver pe Willie Curzon, șef de birou în ministerul de externe la secția Indiei precum și pe indianul Salacaca. Scena penibilă s'a petrecut la imperial-Institut. Cele două victime ale acestui atentat se aflau tocmai într'o convorbire, ce părea că le absorbia toată atențiunea, când apărură de odată Dhinagri și trase asupra lui Curzon 4 focuri iar asupra compatriotului său numai un foc. Ambii rămăseră morți pe loc. Atentatorul, care e student la o școală tehnică superioară de aici, voi să se împuște, dar nu reuși.

El n'a voit să facă nici o declarațiune. Se presupune că el face parte din o grupare de revoluționari indieni numită Krishna-Varma. Dhinagri a urmat studiile la Londra, unde făcea pe avocatul. Fiind șters din lista avocaților, el se duse la Paris unde făcea propagandă activă pentru desrobirea Indiei de sub jugul Angliei. El a apelat la frații săi subjugati să se pună cu toți pe o turbată revoluțiune cu revolvere și pumnale, necruțând nici femeile măcar. Englezii sunt consternați.

Asasinarea lui Curzon a produs o iritațiune generală în toată Anglia. Guvernul primește avertismente din toate părțile, prin cari i-se atrage atențiunea asupra elementelor revoluționare indiene. Unele ziare de dimineață cer ca guvernul să procedeze cu mai multă severitate ca până acum. Asasinul a declarat că n'a avut intențiunea să omoare pe conaționalul lui. El a crezut că acesta a voit să împiedice atentatul și de aceea a tras asupra lui.

Puterile și chestia Cretei. Ziarul »Frankfurter Zeitung« află că azi Poarta va primi răspunsul puterilor protectoare ale Cretei. Poate că numai Anglia să mai întârzie cu răspunsul ei până Luni. În tot cazul, până pela începutul săptămânei viitoare Turcia va cunoaște exact intențiunile celor patru puteri protectoare ale Cretei. Din izvor autentic se afirmă că puterile își vor retrage cu siguranță detașamentele lor militare din insulă.

Pentru menținerea suveranității sultanului însă peste Creta, puterile, vor trimite

patru vase de război. Chestia autonomiei nu e considerată oportună în momentele de față și statul quo de pe insulă nu se va modifica acum.

Inarmările Serbiei. Corespondentul din Belgrad al ziarului »Reichspost« află că Serbia se pregătește în toată liniștea de război. Ea are mitralieze, telegrafie fără fir, automobile de război, etc. E vădit lucru că Serbia vrea să fie gata de război. După cum se aude ea se pregătește în contra Turciei. De ocamdată bande sârbești bine înarmate au trecut peste frontieră în Albania și Serbia veche.

Răvașe din Craiova.

Mihail Eminescu. — Indrumări sănătoase. — Expoziție. Soc. muzicală »Hora«. — Jafuri jidovești.

Craiova, 20 Iunie 1909.

Tunete și fulgere, ropote și țipete: se deslănțuie o furtună; adieri și lună, valuri și șoapte: se înlănțuie o iubire. Il cunoașteți? E geniu!

O făptură hărțuită și plină de obidă, ce privește departe în veacurile apuse: admiră; zărește apoi ceva în veacurile ce vor să vie: se cutremură. Il recunoașteți? E sufletul unui neam!

Plămădiți-le și veți avea pe Eminescu.

Se pare că ciudatele și nefireștile teorii socialiste sunt spre declin. Mințile înșelate și zăpăcite, se lmpesc. Hotărât, ori nu prinde și e orientare; ori prinde și e completă zăpăceala.

Franța — ce cucoană nostimă e sora noastră cea mare! — sălașul ideilor, prin Paul Déroulède face o luminoasă, adevărată prorocie: »Naționalismul«. Și prorocirea aceasta încălzeste, înalță, fărmeacă. Parisienii admiră.

Ce sublim e acest principiu ce a fost nesocotit, căci nesocotință — dacă nu vreți, curată nebunie e încercarea de a provoca un proces de nimicire a națiunii ca nefiind firească unei serioase și înțelepte desvoltări, voind totuși să plămăduiești nu tot de aceiași națiuni, pentru a grăbi aceiași desvoltare înceată atunci, grăbită acum.

Dacă așa și fără speculații jidovești socialismul rămâne o doctrină pripită și nesocotită, apoi de bună seamă cu acestea-i o nebunie.

Dar la altă întâmplare mi-a fost gândul.

În sgomotul cetății noastre, și-a trăit, o societate școlărească, frumoși ani. Ființa-i s'a născut din înțelegerea acestui luminos principiu, întrupare i-au dat elevi unei școli comerciale. Elevii s'au pătruns de rostul principiului și-al chemării lor ca factori ai economiei naționale.

Societatea s'a desființat acum, membrii ei au absolvit școala — va mai continua poate, cu alți membri însă — iar ca scop final i-a urmat o excursie.

Băieții se vor întoarce și mergând spre căminurile lor, vor prinde a lucra, sub puternica inspirație a unui om ce s'a ridicat prin iubirea eternului adevăr deasupra vremurilor sale.

Și va fi bine!

Sunt femei cari își omoară vremea alergând după intruparea unor închipuiri bizare; dar se găsec și altele cari pricep că și femeia își poate avea roslul ei în desfășurarea vieții unui neam. O harnică româncă, care se numără în categoria mult mai puțin număroasă a celor din urmă, e

organizatoarea unei expoziții anuale de țesături și lucruri casnice românești, în care sunt adunate cu priceperea și admirația cuvenită, rămășițele artistice ale unui popor, a cărui simțire estetică a nimicit-o vitregia unor vremuri nenorocite.

Și societatea română »Hora«, care devenise un adevărat altar al muzicii naționale, introduce în serviciul său preoți de alt neam, credincioși și innuri așisderea.

Așa fiind, ori noii credincioși vor fi îndepărtați, ca »Hora« să rămâie; ori vor rămânea și »Hora« nu va mai fi.

Ar fi păcat!

O nouă pildă de parazitism jidovesc.

Un proprietar devenit moștenitor al unei prețioase averi de antichități, rămasă dela părintele său, necunoscându-le însemnătatea, caută să se desfacă de ele. Un jidov cămătar află și după mai multe stăruințe isbutește să fure un tablou celebru — prețuit în urmă la 10.000 lei — aruncând »goim«-ului înșelat... opt lei.

Dar jidovul a fost dat judecâții, căreia îi va fi ușor să dovedească reaua credință.

A. Sever.

Din Câmpeni.

Promisiuni deșerte. — Schimbări de nume la comune. — De ale Reuniunii române de cântări.

Înainte de aceasta cu 3 ani, guvernul acesta putred, numi în comitatul nostru un nou comite suprem, care după instalarea sa, făcu o preambulă până în comuna noastră Câmpeni, anunțând că vine să cerceteze pe bieții moși, să le asculte plângerile și să le facă dreptate.

În bucuria noastră nu mai știam ce să facem! Adunatu-s'a preoțimea de pe sate și frunțașii comunelor și l-am primit cu mare pompă și alai, căci credeam că numai un om fără suflet ar fi în stare să nu ne dea dreptate și ascultare multelor și justelor noastre plângeri, de cari sufer moșii din partea stăpânirii.

După primire, noul comite suprem primi deputațiunile din toate comunele aparținătoare cercului protopretorial al Câmpenilor. Dar nefiind tocmai pe tocmai bine deslușit asupra tuturor plângerilor noastre hotări să țină o adunare, la care să invite și pe funcționarii erariului, dimpreună cu pe frunțașii din toate comunele, ceia ce s'a și întâmplat.

În acea adunare ne-am spus toate plângerile și toate durerile, arătând totodată și mijloacele prin cari s'ar putea vindeca relele ce ne bântuie. Între altele am cerut să se pună capăt abuzului criminal de a se da toate pădurile erariului în exploatare unor precupeți nemiloși și fără suflet; ca pe lângă taxe moderate stabilite pe mai mult timp să se garanteze mica industrie de ciubărări și pe urmă în pășunatele din munții erariului să ne permită a duce vitele pe lângă o taxă oarecare.

Însuși comitele suprem a aprobat întru toate aceste plângeri și — atunci — le-a aflat drepte, promițându-ne că va solicita cu tot dinadinsul sprijinul guvernului în favorul nostru!

Ei dar știți ce s'a întâmplat? A dus cu sine un teanc de acte, bine pachetat în geamantan; guvernul a căzut ori decăzut, iar noi am rămas ca promisiunea. Ba mai mult: în anii trecuți ne mai permitea să ducem vitele — pe lângă o taxă destul de exagerată — în așa numitele »roșturi«, dar în anul de față și aceasta ni-s'a interzis. Și noi am rămas iarăși cu promisiunea.

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

SPIRT DE GHIAȚĂ

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsec și se poate comanda
Szémann Agoston,
farmacist,
Hatvan, Főter nr. 126.
Se expediază zilnic în toate părțile țării

Și ca drept răsunset al multelor noastre plângeri s'au gândit — cei de sus — ca totuși să ne facă ceva și astfel au ordonat reprezentanțelor din comune să schimbe numele comunelor, indicând totodată și numele ce are să-l capele fiecare comună. Așa Scărișoara a fost botezată »Aranyosfő«, Neagra »Nagyfeketefalu« Săcătura »Aranyos vágás«, iar Albacul »Bethlenvölgy«. Nume care de care mai pocit și te prinde mirarea că de unde naiba vine Bethlen în Albac? Dacă i-ar fi zis »Horia-völgy« mai avea înțeles, dar numirea »Bethlenvölgy« nu o putem înțelege și rămâne pentru noi o enigmă nedeslegată.

Reprezentanțele comunelor nu au voit să primească asemenea pocituri de nume, singură reprezentanța din comuna Câmpeni s'a arătat mai loială, întrucât a hotărât să se supună *necondiționat* ordinilor mai înalte și a hotărât să schimbe numirea oficială »Topánfalva« în »Câmpeni«. — Nu pot ști ce impresie și cu ce tică vor lua la cunoștință cei de sus hotărârea aceasta a reprezentanței din comuna Câmpeni, — destul că așa s'a întâmplat!

Din timpurile vechi s'a înființat în comuna Câmpeni o »Reuniune română de cântări și muzică« cu statutul aprobat de guvern. Reuniunea aceasta își ține probele în edificiul școlii greco-orientale, în timpul când nu se țin prelegeri. Și nici că se putea altfel, căci doar instruirea în cântări și muzică e tot o școală, iar edificiile școlare spre acest scop sunt zidite. — După ce comuna Câmpeni și-a zidit o școală nouă, d. protopop Romul Furdul, a oprit instruirea și mai departe a cântărilor și muzicii în școală pe motivul ridicol, că padimentul școlii se ruinează prin atâta umblare pe el, și că de pe trîmbițe picură unsoarea cu care se ung și strică de asemenea padimentul. Președintele Reuniunii a recurs la consistoriul din Sibiu, în contra unei asemenea volnicii, încă în anul trecut, dar consistoriul încă nu a răspuns nimic, iar acuma după cât am aflat s'a adresat direct I. P. Sale d-lui mitropolit, însă nici de aici n'a primit încă răspuns și probabil mai poate aștepta și după aceasta petiție încă vre-un an, — iar până la o eventuală rezolvire, Reuniunea va trebui să sisteze probele, căci localul, ce acuma îl au la dispoziție, proprietarul îl dărâmă.

Nu de mult a răposat în Domnul notarul public din Abrud, *Mihail Cirlea*, care o parte din averea sa a lăsat-o Consistoriului din Sibiu, în scopul cultivării poporului în *cântări și muzică* și încă — pare-mi-se în Munții Apuseni. — Apoi cu greu va merge, când ai în comună câte un pașă ca d'al de d. Furdul, care dimpreună cu clopotarul dispune și drege trebile așa, încât dacă vede că voiești să dai înainte, necum să-ți dea ajutor, dar îți pune bețe în roate, iar Consistorul din Sibiu e un corp mort care lucruri de acestea le ține prea bagatele decât să le rezolve. — Și Doamne cu greu e azi să poți stoarce dela guvern societăți de acestea, cu nume și limbă românească și cum trebuie să le grijești ca să nu le pierzi din pricina indolenței. Dar ce-i pasă dlui Furdul de aceasta și cu atât mai puțin celor din Sibiu. Ar fi — poate — tare mulțumiți să nu fie molestați cu asemenea rugări, căci acum e sezonul băilor, iar iarna au alte treburi, — nu se pot ocupa cu de acestea...

Nu sunt destule greutățile ce le îndurăm din partea străinilor, ci trebuie să ne mai facem și noi de noi. Și pentru ce? Pentru câte-un caprițiu al vre-unui »fruntaș«... Trist dar adevărat! Atât deocamdată. *Straja.*

Mișcarea culturală.

Convocare. Despărțământul *Lăpușul-unguresc* al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« își va ține *adunarea generală* în *Capolnoc-Mănăstur* la 18 Iulie st. n. 1909, după amiază la 2 ore în biserica gr. cat. din loc. Programul: 1 Deschiderea adunării prin președintele despărțământului. 2. Raportul comi-

telului. 3. Alegerea a 2 comisiuni: a) pentru cenzurarea raportului; b) pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor. 4. Disertațiuni. 5. Raportul comisiunilor. 6. Alegerea a 2 delegați la adunarea generală. 7. Eventuale propuneri. 8. Alegerea comisiunii de verificare. 9. Inchiderea adunării. Din ședința comitetului ținută în Lăpușul Unguresc la 4/17 Iulie 1909. *Dr. Gavril Buzura* directorul despărțământului, *Vasile Duma* secretar.

Scrisoare din Sibiu.

Concertul Reuniunii meseriașilor.

În 26 Iunie c. Reuniunea meseriașilor din Sibiu iarăși a avut o zi de elevație sufletească, când fiecare muncitor — membru al ei, a depus unealta pentru ca în cântec și voie bună să se recreieze, de munca istovitoare și să uite de grije și năcazurile ce-l apasă. În această zi corul Reuniunii sub dirigența neobositului profesor *A. Bena*, a strâns la un concert dat în sala mare dela »Gesellschaftshaus« mulțimea de meseriași români pentru a servi totodată și unui scop mai înalt, având concertul menirea ca o parte din venitul curat să alimenteze fondul *D. P. Barcian* — pentru ajutorarea cănelor fără lucru. Cu bucurie am văzut, că încetul cu încetul începe și inteligența noastră a se trezi și a pricepe că fără clasă de mijloc bine organizată națiunea noastră nu se poate manifesta ca un întreg complet, și deși în număr mai modest totuși a căutat a lua parte și astfel a da sprijinul moral conducătorilor destoinici neobosiți cauzei fraților meseriași.

Programul ce era să se execute a stârnit în public multă curiozitate și neîncredere. Se dubita în reușita concertului cu concursul capelei orașenești deoarece nu se presupunea, ca prestațiunile meseriașilor să ajungă pentru a se achita de un program așa de greu.

Concertul s'a început cu »Hora Dobrogeană« de *N. Popovici*, cu acompaniament de orchestră de *H. Kirchner*. Ansamblul corului cu orchestra a fost desăvârșit, deși în cor sunt multe puteri noi și tinere cu voci încă neformate. Al doilea punct a fost »Suspine« de dirigentul *A. Bena*, din care s'a executat numai partea primă: romanticul solo de tenor cântat cu măiestrie de *d. I. Stanciu* și melodiosul cor »Așfel zice plin de jale«. Această duioasă piesă plină de sentiment e artistic lucrată cu acompaniament de orchestră și întrețesută cu multe melodii originale. Punctul următor a constat din două cântări à capella, în care s'a putut valida corul singur în cunoscuta piesă »Morarul« de *Kiriak* și »Pe deal« de *A. Bena*, aceasta a trebuit repetată. A urmat »Brumărelul« de *I. Murășian*. În bucată aceasta s'a distins d.șoara *E. Roman*, cântând cu vocea-i dulce solo de sopran, de asemenea a cântat *d. G. Trifan* partea baritonului foarte bine.

»Uvertura națională« de *A. Bena* a fost cântată de capela orașenească cu multă rutină. Această piesă muzicală plină de avânt e istoria întregă a poporului nostru din Ardeal. Se vede cum românul copleșit de năcazuri nu mai poate suporta starea nedreptăților de până acum, cupa e plină, el amenință cu răscoala din 1848, dar vin puteri străine, și-l apasă iarăși. Plânge de amar și de durere, dar pe urmă uită iar și gândește, lasă, că nu e încă momentul, va sosi cel potrivit. Ba de multe-ori cântă și melodii vesele, cântece populare originale și din când în când iar își cearcă să-și ridice glasul mahnit, începând imnul național, dar iarăși e dat înapoi și iarăși se mângăie, că nu e încă timpul. Dar la urmă crede, că acuma nu se mai poate suporta, acum trebuie să se deștepte toți.

Din mai multe părți a orchestrei se aude începutul lui »Deșteaptă-te române«, dar unul câte unul e culcat la pământ, până când eroii neamului, printr'o luptă crâncenă, să ajungă a fi biruitori. Trîmbițele și tamburii întonează impunătorul »Deșteaptă-te române«, care se continuă măiestru, pe când celelalte instrumente cari mai înainte jucau rolul principal, se sbat înzădar fiind repuse. — Această măiastră compoziție a fost

primită cu căldura meritată din partea publicului căci e aproape de inima fiecărui român adevărat.

După »Uvertură« a declamat cu mult talent *d. I. Niga*, poezia »Recrutul« de *G. Coșbuc*, fiind viu aplaudat. Punctul final a fost opereta »Cisla« pentru cor bărbătesc și orchestră de *C. Porumbescu*. Aici s'a distins corul bărbătesc dovedind că are în sine și soliști excelenți între cari s'a distins cu deosebire tenoristul *I. Stanciu*. Asemenea s'au achitat bine de rolurile lor baritonul *G. Moceanu*, tenoristul *I. Ișan* și baritonul *G. Trifan*. Opereta a făcut foarte bune impresii, cântăreții îmbrăcați în mândrul costum național.

Demn de amintit e că la acest concert s'a observat disciplina deosebită a »Reuniunii« și s'a dovedit că face o școală muzicală corectă. Nici o reunință nici chiar streine, de seama ei, n'a arătat până acum asemenea prestațiuni. Laudă membrilor Reuniunii și conducătorilor ei. D-zeu să le ajute și în viitor! *Un participant.*

Spovedaniile unui om de azi.

»Stil și compoziție«...

»Claritatea este condițiunea fundamentală a stilului«, — așa scrie în manualele de literatură elementară. Noi însă, cari citim pe marii critici și filozofi, când încercăm și noi să scriem, bine înțeles că nu ne mai gândim la sfaturile din cartea de citire. Și totuși, e așa de folositor citeodată să recitești manualele de literatură elementară!

Lipsa de claritate e poarta de scăpare a celor ce n'au nimic de spus. Poeți ori nuvelisti, esteticieni ori dramaturgi, — toți scriitorii cari nu urmează prețiosul sfat al celor bătrâni, încercă frazele, spun obscurități în vorbe grele, fac citații și pomeneșc nume ilustre, — numai ca să-și ascundă sterilitatea.

Iar »publicul cititor«, hidra cu mii de capete de... copil — se înșală, se întimidează și pune cununa genialității pe frunțile sombre ale celor cari i-au vorbit în parabole, în citații și în fraze late. Când a întâlnit într'o revistă o poezie foarte lungă, scrisă într'o formă greoaie, plină cu nume de zei și cu semne de exclamare, — și fără nici o imagine strălucitoare de claritate, — nevinovata hidră stă pe gânduri, își limpezește cu greu mîntea tulburată și-și pleacă fruntea. Dacă a întâlnit însă alături câteva strofe limpezi, străbătute de-o idee omenească eternă și brodate din imagini de cristal, — hidra devine pretențioasă, vrea »profunditate« și bagatelizează pe adevăratul poet. Un critic cinstit adîncește sufletul unui scriitor, îi reface opera, îi desenează profilul, — și-ți dă o nouă bucată literară limpede, în care vezi că a spus ceva dela el însuși, și pe care o citești pe nerăsuflăte. Vine însă și criticul sombru, cel care împarte opera în capitole, »analizează« influențele și evoluția, caută asemănări cu cutare scriitor străin, — încercă sentințe vagi și-și risipește toate cunoștințele științifice. Studiul acestuia nu l-a citit nimeni, însă acesta e pentru noi, cititorii, adevăratul critic, cel profund, cel cult, cel care dă »directiții literare«.

Așa e publicul cetitor: cu cât îi e mai greu să te cetească, cu atât cîștigă mai mult în stima și considerația lui. În cite o revistă groasă vezi articole nefîrșite, îngrozitor de pedante, pline de citații, litere curcive, și nume de filozofi germani sau norvegieni necunoscuți. Fără să vrei, te întimidezi, nu mai cetești, dar dai brevetul de mare critic, celui care iscălește înnorată poliloghie. Dar ai vrea să știi cam ce-a spus profundul autor în zecile lui de pagini, ce adevăr nou a constatat, — n'ai să găsești nici-unul. Întreabă-l pe autor și nici el nu va ști.

Cîte studii filozofice, în volume groase, nu s'au scris pînă azi!.. Autorii lor au avut mari demnități în stat, s'au bucurat de stima contemporanilor, li s'au ridicat statui, — dar nu-și mai aminteste nimeni de ei. Au fost scriitori neguroși, înspăimîntători ca un uriaș cer de toamnă înorată. Socrate însă a spus »cunoaște-te pe tine însuși«, Isus a spus »ceia ce nu-ți place să-ți faci ție altul, nu face nici tu altuia«. Și vorbele lor trăiesc și azi, fiindcă au fost și limpezi, scurte și adevărate eterne.

Noi, deși trăim în veacul electricității și-al automobilului, — iubim încă negura și carul cu boi... Sunt legi moștenite dela strămoși, pe cari nu ne vine să le călcăm, — oricît ne-ar împinge dela spate vremea care trece repede, — grăbită și batjocoritoare.

Neg.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 5 Iulie n. 1909.

† Traian Maghier.

O figură de preot român, răsărit din sânul feciorelnic și veșnic rodnic al popoului și crescut în spiritul apostoliei românești din seminarul ortodox din Arad, — minte luminată și sentiment învăpăiat întrupat în apostoleasca figură a protopopului Traian Maghier s'a stins pentru veșnicie, lăsând după sine jalea număroasei sale familii, a bisericii și neamului întreg, căci n'ai frumoasă figură preoțească n'a avut neamul românesc.

Traian Maghier n'a fost numai al protopopiatului Buteniilor ci al românimeii întregi pentru care a scris în coloanele »Tribunei«, cele mai frumoase produse de condeiul ale preoțimeii noastre; în aderările neamului românesc cele mai înimoase cuvântări și în biserică îngerași liturghii pentru: bunăstarea poporului său adorat.

Avut-a și el de asemenea ca toți bărbații cinstiți de astăzi detragere de congruă și celelalte câte le știți că le îndură preoțimea noastră de astăzi pentru a o înfrânge și a o înjuga la moartea morală: lăpădarea de neam și de biserică și de toți îngerii lor. Genunchele lui însă nu s'a plecat nicicând, a murit ca un erou.

De doi ani de zile se lupta cu moartea, pentru că a voit să trăiască, dar în sfârșit l-a biruit cumplita boală de piept care l-a răpus Sâmbătă seara într'un sanatoriu din Budapesta.

Dar ce să mai vorbim la mormântul lui Traian Maghier, numai plânge putem...

Direcțiunea institutului de credit »Codrul« din Buteni ne-a trimis următorul anunț funebru:

„Codrul“, institut de credit și economii, societate pe acții în Buteni cu profundă jale anunță că valorosul ei fondator, director președinte, distinsul preot *Traian I. Magier*, protopresbiter gr.-or. român al tractului Buteni, asesor consistorial etc., a trecut la cele eterne, Duminecă, în 4 Iulie n. 1909 în Budapesta. S'a stâns iarăși o făclie, iarăși a încetat a bate o inimă caldă, pierdut-am din nou un stegar din șirul bărbaților luminați, entuziaști, și devotați ai națiunii. În veci pomenirea lui! Buteni, în 4 Iulie n. 1909. Direcțiunea institutului de credit și economii „Codrul“.

— »Un răspuns detractorilor lui Șaguna« este titlul unei broșuri care a apărut în Sibiu cuprinzând trei articole retipărite din »Telegraful«. Autorul lor, unul din cunoscătorii cei mai pregătiți ai trecutului nostru, dă răspunsul convenit detractorilor lui Șaguna, spulberând cu date istorice insultele aduse amintirii lui Șaguna și publicate în »Unirea«.

— **Vizita arhiducelui Francisc Ferdinand.** Cu privire la vizita A. S. I. și R. arhiducelui Francisc Ferdinand, moștenitorul Austro-Ungariei, se vestesc următoarele:

Dela gara Sinaia, familia regală și cu înaltul oaspe se vor duce la biserică mănăstirei, unde archimandritul Dionisie va oficia un Te-Deum. Duminecă 28 curent v. la orele 9 și jumătate dimineața, moștenitorul Austro-Ungariei, MM. LL. regele și regina și AA. LL. regale se vor duce la biserică mănăstirei spre a asculta slujba religioasă, după care vor asista la oficierea cununiei a trei părechi de țărani. Dela biserică, familia regală și A. S. I. arhiducele, urmași de persoanele oficiale, de miri și de nun-

tași, se vor duce pe platoul Vânătorilor, unde se va încinge o horă și va avea loc o serbare.

Afară de pregătirile pe cari le face primăria, Eforia va ridica două arcuri de triumf unul la începutul drumului spre mănăstire și altul la ieșirea din curtea acestei mănăstiri. Toată aleea Carmen-Sylva, până la podul dela Castelul Peleş va fi împodobită cu ghirlande de verdeață și pavoazăată cu drapele naționale române, ale casei de Habsburg și austro-ungare. Principele Schoenburg, ministrul Austro-Ungariei la București, a plecat Miercuri seara spre Viena, spre a susține la cunoștința M. S. împăratului și A. S. I. principelui moștenitor, programul de recepțiune.

— **Zvon despre pogrom în România.** »Odesskia Novosti« din Odessa spune că zilele acestea se răspândise la Odessa zvonul că în România ar fi fost un pogrom. Acest zvon a neliniștit mult populațiunea evreiască. Ziarul din Varșovia »Unser Leben« desminte acest zvon zicând că dacă așa ceva ar fi fost adevărat, vreunul din marile ziare europene, s'ar fi grăbit să înregistreze cele întâmplate.

— **Căsătorie.** D. șoara *Eva Macaveiu* cu d. *Ioan Țiandru* își vor serba cununia lor, Luni (în ziua de Sft. Petru) în 12 Iulie st. n. a. c. la 4 ore p. m. în biserică gr. or. din Bucium-Poieni.

— **Reducerea taxelor la telegramele pentru România.** O publicațiune a direcției poștelor din Budapesta, anunță că cu începere dela 1 Iulie st. n. taxa telegramelor pentru România a fost redusă dela 12 la 10 fileri de fiecare cuvânt. Taxa telegramelor pentru Bulgaria a fost de asemenea redusă. În schimb s'au majorat taxele pentru Serbia și Germania.

— **Procesul ziarului »Zeit« cu d. Kristóffy.** Fostul ministru Kristóffy a intentat proces de presă contra ziarului »Zeit«, care anunșase că dânsul ar fi luat parte la redactarea broșurei apărute sub pseudonimul Zeysig. Broșura citată conținea destănuiri asupra planului unor politicieni maghiari relativ la proclamarea principelui Eitel al Prusiei ca rege al Ungariei.

— **D. Const. I. Diamandy.** a fost numit ministru plenipotențiar al României la Sofia. D sa se va duce în August să-și ia postul în primire, când regele Bulgariei va fi acolo.

— **Zeppelin pregătește o expedițiune la polul Nord.** Se anunță din Berlin: Profesorul Hergesell a pus pe împăratul Wilhelm II în curent cu un nou plan de călătorie la polul nord cu balonul Zeppelin. Expediția polară va fi condusă de Zeppelin și Hergesell.

Punctul de pornire va fi dela coasta apuseană a Spitzbergului. Balonul trece peste Germania și Norvegia spre Spitzberg. Expediția se va face anul viitor. Împăratul Wilhelm a arătat un viu interes acestei mari întreprinderi, căreia i-a promis întreaga sa protecțiune. S'a exprimat apoi elogios că Zeppelin pune marea lui experiență în serviciul unei întreprinderi științifice de ordin internațional.

— **Un aeroplan românesc.** Iată ce scriu zia-rele din București despre experiențele locot. Goliescu. Sâmbătă la orele 5 d. a., d. locot. Goliescu a făcut mai multe experiențe cu avioanele sale, în manejul școalei de artilerie și geniu din calea Griviței în București. Au luat parte la aceste interesante experiențe, între alții d. ministru V. G. Morțun, d. Creangă secretarul general la ministerul industriei, colonel Dr. Frangulea, mai mulți ofițeri superiori și inferiori, precum și reprezentanții ziarelor. Aparatul construit în miniatură de d. inginer Vojen, are o anvergură de 1.20 m., iar lungimea de 1 m. Forma avioanei este a unui vultur cu aripele destinse, care zboară după principiile sborului pasărilor. Cu un demaraj numai de 0 m. 50, aparatul sare în aer și poate porni sub un unghi de plecare de 80 grade. Pe când avioanele n'au depășit 12 grade, iar teoreticește nu li-se permite mai mult de 29 grade, avioanele Goliescu a executat experiențele cu un unghi de 35 grade. La al treilea sbor, avioanele s'a

ridicat în aer cu mai multă viteză și siguranță, deși i-se pusese o supraîncărcare de aproape jumătate din greutatea sa.

Principiile pe care se întemeiază descoperirea locotenentului Goliescu sunt diametralmente opuse cu cele cari constituiesc problema locomoțiunii în general. Pe când în baloane și aeroplane se crează rezistenței sau puncte de sprijin statice, în avioan se evită aceste puncte și se crează puncte de sprijin dinamice. Mișcările aripice trezesc aerul din starea de echilibru de poziție, sau aerul mort, punându-l în stare de dinamism. În general, legile descoperite și anunțate de d. Goliescu se reduc la următoarele patru puncte: 1. Legile dinamismului mediurilor; 2. Noua lege a rezistenței aerului; 3. Forma oului și a pasării este o rezistență maximă prin adaptațiuni la mediu; 4. Legea generală și unică a sborului pasărilor, aplicabilă la mediul aquatic și la cel aeri-an. Este de remarcă că avioanul atacă aerul cu fețele superioare, care corespund cu spatele la pasări, în vreme ce aeroplanul atacă aerul cu fețele inferioare. Rezultatul descoperirilor și legilor enunțate și experimentate de d. locotenent Goliescu au fost comunicate Academiei de științe din Paris în anul trecut și în primăvara anului curent.

Experiențele avioanului Goliescu au făcut o impresiune excelentă asupra tuturor invitațiilor. D. Morțun, ministrul lucrărilor publice, a felicitat călduros pe inventator și i-a făgăduit tot sprijinul. Interesându-ne despre costul aparatului în mărime normală, ni-s'a comunicat, că după toate calculele făcute, avioanul Goliescu ar necesita o cheltuială de 40—50.000 lei.

— **O statistică lugubră.** Ziarul socialist »Népszava« din Budapesta face socoteala publică cumcă în timpul celor din urmă 14 zile justiția ungurească a osândit pentru »afățare socialistă« 58 de persoane la 18 ani 5 luni 24 de zile temniță și 4740 de cor. amendă.

În schimb numărul abonaților ziarului »Népszava« a sporit prin propagandă intensivă în cursul celor 3 luni din urmă cu 4000 de abonați.

Partidul socialist a hotărât ca în cursul săptămânii acesteia să convoace un mare număr de întruniri de protestare. Ce măsuri se iau însă la noi contra prigonirii presei și fruntașilor noștri? În ce se manifestă reacțiunea lumii noastre?

— **Liceul italian din Fiume.** În Fiume există o minune: un liceu de stat în care totuși nu se predă ungurește ci italienește. Se dovedește deci că statul poate înființa și licee cu limba de predare neungurească fără ca pentru aceasta clădirea lui să se surpe...

Ca la atâtea alte licee, elevii și aici sunt în majoritate nemaghiari, anume după limbă 139 italieni și 81 unguri, între ei 47 din seminția lui Izrail. Între profesorii liceului sunt și doi români, d. nii *Vicențiu Nicoară* și *Nicolae Tanco*.

Limba ungurească încă se predă, dar cu puțin folos. Elevii italieni o rup rău și când ies o uită.

— **O artistă dela Teatru Național, arsă de vie.** O mare nenorocire s'a întâmplat Sâmbătă dimineața dela orele 10, la hotelul Princiar din București. D-ra Natalia Dimitriu, în vârstă de 25 ani, artistă la Teatru Național, care ocupa o odaie în etajul al II-lea al hotelului, pe când era ocupată să curățe niște mânuși cu benzină, din nebagare de seamă, a apropiat sticla cu benzină de o mașină de frezat părul, care era aprinsă. Sticla cu benzină a făcut explozie luând foc hainele nefericitei artiste. Într'o secundă flăcările au cuprins de antregul pe tânăra artistă, care începu să strige disperată ajutor. O servitoare a hotelului alergând în odaia victimei a încercat să stingă hainele ei aprinse. Neputând însă, dânsa a dat alarma. Personalul hotelului și mai mulți pasageri au venit în ajutor. În același timp a fost chemată și societatea de salvare. Nefericita artistă însă a suferit grave arsuri. I s'au pansat repede rănilor și în urmă cu o ambulanță a societății de salvare a fost dusă la spitalul Brâncovenesc. Starea d-rei Dumitriu însă este din cele mai disperate, astfel că speranțele pentru scaparea ei cu viață sunt pierdute.

— **Necrolog.** Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștință tuturor rudeniilor și cunoscuților încetarea din viață a mult iubitei noastre soții, mame și soacre **Lucreția Musta** născută **Martinovici**, întâmplată după lungi și grele suferințe în 20 Iunie v. (3 Iulie n.) 1909 la 7^{1/2} ore seara în al 51 an al vieții și în al 28 an al fericitei căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpei noastre decedate se vor depune spre veșnică odihnă Marți în 23 Iunie v. (6 Iulie n.) la orele 1 după amiază în cimiterul gr. or. rom. din loc. Glimboca la 21 Iunie v. (4 Iulie n.) 1909. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Iuliu Musta, preot soț. Tațiana Ivanescu n. Musta, Virgil, Emilia, Vioara și Aurora Musta fiice și fiu. Nicolae Ivanescu, preot, ginere.

Concert, petreceri.

Inteligenta română din Capolnoc-mănăstur și jur aranjază cu ocaziunea adunării generale a desp. Lăpușul-unguresc al »Asoc. pentru lit. și cult. pop. român« în favorul despărțământului și al școlii confesionale nou edificând din loc petrecere cu joc. Inceputul precis la 7^{1/2} ore seara.

Ultime informațiuni.

Audiența d-lui Wekerle.

— Prin telefon dela corespondentul nostru. —

Budapesta, 5 Iulie 1909.

D. Wekerle s'a înfățișat ieri la orele 12 în audiență la M. Sa. Audiența s'a sfârșit abia la orele 1 și jumătate.

Impăratul l-a rugat pe d. Wekerle să mai rămâie de-ocamdată în fruntea afacerilor, dimpreună cu colegii săi. D. Wekerle n'a dat încă un răspuns hotărât, ci va consulta întâi pe toți membrii cabinetului său.

Oficios se anunță, că sunt încă multe nevoi de înlăturat pentru a creia posibilitatea rămânerii cabinetului Wekerle.

D. Wekerle e chemat pe Miercuri din nou în audiență.

D-sa a sosit aseară la Budapesta, ca să ia parte la ședința de azi a Camerii și să se informeze asupra stării spiritelor.

Înainte de ședința camerii a avut loc o intimă consfătuire la locuința d-lui Justh. Au fost de față dd. Wekerle, Kossuth, Günther, Josipovich și Andrassy. Au căzut cu toții de acord, cu privire la atitudinea ce trebuie s'o ia foștii miniștrii în noua situație. D. Wekerle va cere M. Sale să numească din nou întregul cabinet, că la din-contra foștii miniștrii nu sunt dispuși să pornească însărcinarea.

Dd. Apponyi și Andrassy au declarat că nu mai rămân la cârmă sub nici o împrejurare.

Acțiunea grupului Justh.

Aderenții lui Justh au hotărât să împiedice cu toate mijloacele numirea cabinetului Wekerle, deoarece ei văd în restaurarea vechiului cabinet perpetuarea coaliției.

Ședința Camerei.

Budapesta, 5 Iulie. (Prin telefon). Ședința a început la orele 10^{1/2} și a ținut abia o jumătate de oră. S'a remarcat că miniștrii nu au șezut în fotolii ci în rândul întâi în băncile deputaților.

Deputatul croat **Supilo** a rugat camera să ceară comisiei de imunitate ca în timp de 24 de ore să raporteze asupra cazului deputatului croat **Novosel** a cărui imunitate a fost violată prin faptul că a fost arestat.

Héderváry propune un termen de 8 zile. Camera primește termenul acesta cu 122 contra 104 voturi.

După cererea președintelui d. **Justh** se menține hotărârea adusă mai înainte prin care președintele e autorizat a convoca parlamentul când crede de cuviință.

După ședința comisiei de imunitate a stabilit că imunitatea deputatului **Novosel** a fost violată prin faptul că a fost adus înaintea justiției fără învoirea prealabilă a camerii.

Consiliu de miniștri.

Budapesta, 5 Iulie. După ședința camerii s'a ținut un consiliu de miniștri. El a proclamat că e contrar principiilor parlamentarismului ca țara să fie condusă de un cabinet fără responsabilitate parlamentară. A declarat că va gira, ce-i drept, afacerile statului, dar la toamnă înainte de a se întruni camera își va da din nou dimisia.

Condițiile guvernului pentru alegerea din Caransebeș.

— Prin telefon dela corespondentul nostru. —

Budapesta, 5 Iulie. Aflu din izvor sigur că ministrul instrucției publice, contele **Apponyi** a trimis un agent al său la Sibiu care va declara l. P. S. **Sale** mitropolitului **I. Meșianu** că este dispus a retrage ordonanța sa de a se face catechizarea ortodoxă în ungurește, dacă în schimb sinodul de Caransebeș va alege episcop o persoană care să corespundă nu în privința bisericească numai ci și exigențelor guvernului, dând garanția că se va abține de orice manifestații politice.

Dela judecătoria.

Ș. **Drama din Giurgiu.** Judecătorul de instrucție al tribunalului Vlașca (România) prin ordonanța sa dată acum două zile — în afacerea dramei din acel oraș — a găsit că este caz de urmărire în contra prevenitului, avocat **Anghel Rădulescu**, pentru crimă de omor cu voință și pândire.

Procurorul general al Curții de Apel căruia i-se înaintase ordonanța împreună cu rechizitorul, a înaintat ieri dosarul instrucției camerei de punere sub acuzare cerând să declare că sunt indicii suficiente care să motiveze punerea sub acuzare a prevenitului și trimiterea lui înaintea Curții cu jurați de Vlașca, menținându-l în același timp arestat. Camera de punere sub acuzare întrunită ieri sub prezidenția d-lui consilier **St. Minculescu** și din domnii consilieri **A. Mavrodin** și **N. Procopescu** membrii și d. **Em. Sărățeanu** grefier, auzind și concluziunile d-lui procuror-general **Zamfirescu**, a decis trimiterea lui **Anghel Rădulescu-Copăceanu** înaintea Curții cu jurați de Vlașca, care îl va judeca probabil în sesiunea de Septembrie, deoarece sesiunea de Iunie la Vlașca s'a terminat. Până în prezent n'a sosit nici o cerere de strămutare a procesului la o altă Curte cu jurați.

Economie.

Tirgul de bucate din Arad.

2 Iulie 1909.

S'au vândut azi:

grâu 400 mm.	— 15-40
cucuruz 400 mm.	— 7-20
secară	— 9-70
ovăs	8-50 — 8-60
orz	7-20 — 7-30

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 2 Iulie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jumătate:

Grâu pe Iunie 1909	27.74—27.76
Secară pe Oct.	20.40—20.42
Cucuruz pe Iulie	15.60—15.62
Cucuruz nou Mai	14.48—14.50
Ovăs pe Oct.	16.04—16.06
Rapiță pe Aug.	29.—29.20

Prețul cerealelor după 100 klgr. a fost următorul

Griu nou	
De Tisa — — — — —	31 K. 65—34 K. 20 kl
Din comitatul Albei — — —	31 » 20—34 » — »
De Pesta — — — — —	32 » —34 » 45 »
Bănățnesc — — — — —	31 « 75—34 » 55 »
Ardelenesc — — — — —	32 » 60—32 » 80 »
De Bacica — — — — —	32 » 30—33 » 70 »
Secară de calitate I. — — —	20 » 45—20 » 75 »
Secară de calitate mijlocie	20 » 15—20 » 35 »
Orzul de nutreț, calitate I.	17 » 70—18 » 60 »
Orzul de calitate a II. — — —	17 » —17 » 10 »
Ovăs de calitate I. — — — —	19 » 75—20 » 05 »
Ovăs de calitate a II. — — —	17 » 30—20 » 10 »
Cucuruz — — — — —	15 » 90—16 » 10 »
Tărîțe — — — — —	12 » 80—13 » 10 »

BIBLIOGRAFII.

A apărut »**Lucașărul**« nr. 13 cu următorul sumar: **Titu Maiorescu**, — **Eminescu**. M. **Eminescu**, — Dintre sute de catarge (poezie). I. L. **Caragiale**, — In Nirvana. I. **Borcia**, — »Floare albastră« (poezie). **Maria Cunțan**, — **Mihail Eminescu** (poezie). **Al. Vlăhuță**, — Amintiri despre **Eminescu**. **Al. Ciura**, — Geneza unei critici. **Veronica Micu**, — Lui **Eminescu** (poezie). **Ecaterina Pitiș**, — Cântecul frunzelor (poezie). M. **Eminescu** și I. L. **Caragiale**, — Fragmente. **Em. Gârleanu**, — **Ioan Creangă** și M. **Eminescu**. **E. Hodoș**, — Frunze, flori și codru. **Ioan Slavici**, — **Eminescu-Omul**. I. **Borcia**, — Cuvânt ocazional în amintirea lui **Eminescu**. Cronică: Comemorarea lui **Eminescu**. Din viața lui **Eminescu**. »Poporanismul« lui **Eminescu**. † **Dr. Aurel Murășianu**. Sesiunea generală a Academiei române. Noui membri ai Academiei române. »Șezătoarea« la Cernăuț, în Bucovina. Statuie lui **Ion Creangă**. Știri. — Poșta Redacției. — Poșta Administrației. Ilustrațiuni: M. **Eminescu** la 1880—1883. Mama și sora lui **Eminescu**. Carte dăruită prietenului său **Creangă**. Ultima fotografie a lui **Eminescu** (1887—1888). Mormântul lui **Eminescu** (Cimitirul Bellu, București). **Eminescu** la 1884—5. M. **Eminescu**. Gh. **Eminovici**. **Dr. A. Murășianu**.

A apărut: »**Noua revistă română**« de sub direcțiunea d-lui **C. Rădulescu Motru**. Sumarul Nr. ului 11 dela 21 Iunie: **Noutăți**: **Salvatore di Giacomo**. — Din mișcarea filozofică. — **Revista revistelor**. Chestiuni actuale: **A. D. Xenopol**. Grajierea doamnei **Vlad** și medicii români. **Economia națională**: **Emil Stăicu**. Iarăși asupra crizei industriei de petrol. **Critica literară**: **Dr. K. Krăstef** **Mirojuboff**. Privire asupra literaturii bulgare contemporane. **Psihologia**: **Mihail Ionescu-Miogen**. Încăpăținarea. **Literatură**: **Salvatore di Giacomo**. **Assunta Spina**. Note și discuțiuni: **A. Șt. G. Ecouri** dela examenele școlilor particulare. I. **Răducanu**. Un chestionar asupra băncilor populare sătești. **Redacția și administrația**: **București B-dul Ferdinand** No. 55. Abonamentul pe un an, 10 lei. 25 bani exemplarul.

Redactor responsabil **Constantin Savu**. »Tribuna« institut tipografic, **Nichin și cons.**

»**NĂDLĂCANA**« institut de credit și economii, societate pe acții în **Nădlac**.

Concurs

Direcțiunea institutului de credit și economii »**NĂDLĂCANA**« în **Nădlac** (**Nagy-lak**, **Csanád m.**) publică concurs pentru postul de **practicant**.

Reflectanții au să-și înainteze rugărilor, scrise cu mâna proprie, până la **31 Iulie n. c.** la direcțiunea institutului, dovedind prin atestat de maturitate, că au absolvat o școală comercială sup. și că cunosc limba română, maghiară și germană.

Pretenziunea de salar să o indice în rugare.

Cei cu serviciul militar împlinit vor fi preferați.

Nădlac, 3 Iulie 1909.

Direcțiunea.

Se caută un medic român

re ar fi aplicat să se așeze în comuna Szaniszló (com. Sătmarului), și a căruia asistență ar fi asigurată prin pacienți din comune române din apropiere. Subscrierul singur se deobligă a-i solvi medicului un salariu anual de 1000 coroane. Reflecțiilor să binevoiască a se adresa pentru detalii la subscrisul.

Szaniszló, Iulie 1909.
George Szilágyi
mare proprietar.

Schmidutz József

fabricant de instrumente muzicale și magazin de tot soiul de instr. muzicale.

KULA (comit. Baci).

Se capătă: **Violine, goarne, harmonice, tambure** și cele mai bune **gramofoane** precum și orice instrumente muzicale.

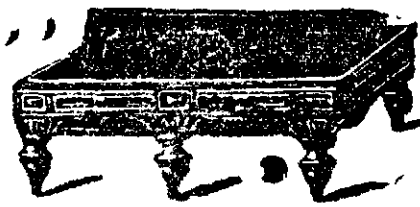

Primește repararea a orice soi de instrumente muzicale cu prețuri ieftine și pe lângă garanție. Țin în depozit violine și cimbele fabricate în țară și străinătate precum și coarde de oțel englez pentru tambure.

Dosa Farkas

fabricant de biliard

Kolozsvár, Vesselényi Miklos-u. 7.

Depozit de biliard gata Pregătesc mese de biliard și le repar

tât în oraș, cât și în provincie, imediat. Țin în depozit **bastoane de biliard** (daco), **chiulele de biliard** de bansolin și fildeş (os de elefant), apoi: **cretă, piele de biliard, lipici** și orice alte lucruri trebuincioase.

Primește tot felul de lucrări de instalare pentru **cafenele, cofetării și locuințe.**

Lucza Jozsef

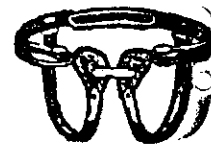
atelier chimic pentru curățitul hainelor **Seğhed in (Szegeđ), Laudon u. 9**

Primește: curățirea și văpsirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doliu mai departe

curățirea penelor de pat

cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi sculite de praf.

Comandele din provincă să efectueze imediat și prompt.

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit prin mil de scrisori de recunoștință dovedește oă

specialitățile (preservative) pentru dame și domni, inventate sub numele Zénith sunt cele mai de încredere, nu strică sănătatea, ceace eră defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor., 1 bucată Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele Zénith, căci numai atunci e veritabil, dacă e provărat cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu rambursă.

Agentura principală în Ungaria:

DEUTSCH IZIDOR

magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea bolnavilor.

Szabadka, Kossuth-u.

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efectuează imediat și se trimite cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Dobrowszky Károly

fabricant de cuptoare și magazin de olane în ALBA-IULIA (Gyulafehérvár).

Magazin: In Sibiu la Carol F. Jickeli.

Magazin mare stabil.

Pregătesc olane foarte bune, în stil modern,

„Patent Fütő Multiplicator“

brevetat, ușor de încălzit, în culorile cele mai frumoase ș. a. brună, verde, elefant înă, alb, samoa, drap, de colorarea m-

zerei, merie, albastră, vânătă, brună deschisă, castanie, maiolica etc. pardoseală pentru vane de scaldat, din plăci de porțelan fayenc, vetre pentru fiert din porțelan de culoare albă și albastră. Reparez și transform cuptoare vechi, pe lângă garanția de 2-3 ani.

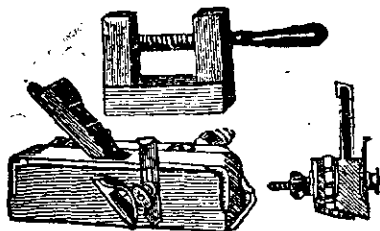

In atenția fabricilor de lemnărie!

Recomand

instrumente

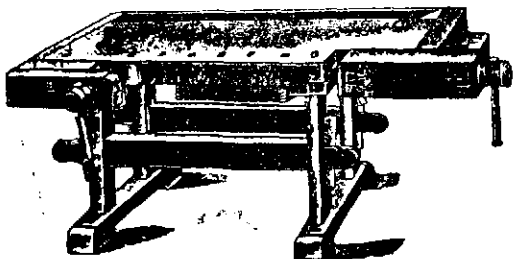
din cel mai bun material necesar

sare pentru măsur, sculptor de lemn și dogar, cu prețuri mod. după desemn.

Nagy Mihály

fabrică de instrumente Szabadka Therezia-tér.

Telefon 149 și 227. — Telefon 149 și 227.

Frații Lászlóczky din Cluj

aduc la cunoștință că cărnățaria veche de 40 ani, au mărit-o și au provăzut-o cu instalație electrică. Recomandă specialitățile de prima calitate de

cârnaț din Cluj, slănină și articlii de cărnățarie,

precum: slănină fină (Kaiserfleisch), slănină cu aiu, cărnaț, carmanadlă, șuncă, limbă; în sezonul de iarnă

cârtaboș de Cluj și sângerete; specialități de cârtaboș și cărnați, pastete, și rânză de porc umplută, slănină pentru muncitori în cantitate peste 25 kg.; în fine untură curată de porc topită în vase.

La comande mari și prețuri mari.

Expediare cu poșta sau cu trenul. — Serviciu prompt și grabnic.

Cu catalog de prețuri sau cu informațiuni servim bucuros. — Adresa:

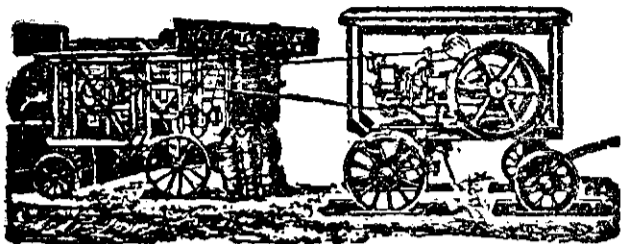
FRĂȚII LÁSZLÓCZKY fabrică de cărnățarie - Cluj - Kolozsvár.

Prima firmă de motoare sudungară.

Schmerek și Szabó

Temesvár-Jószéfváros, Bonnáz-u. 14.

Recomandă motoare mânate cu uleiu brut, benzin și cu gaz de prima calitate, precum și ori-ce artielli tehnici, uleiuri instrumente și mașini. Primește instalație

de mori pentru măcinat. - Atelier de reparat propriu!

Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat.

DROGUERIE.

Dubiniewicz Oszkár

comerciant de articole medicale, chimice și parfumuri.
Kolozsvar, str. Deak-Ferencz nr. 8.

Chiag litr. 3 cor.

Aparate de fotografiat și tot ce se ține de ele, hârtii și articole chimice, Aparate dela 8—200 cor.

Petrol-China cel mai bun mijloc contra mătreței a căderii părului și cărunțirii. Prețul Cor. 1.20.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsesse între ele. Pentru trănicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.

Prețul: 1 buc. 1.80 1.90 2.— 2.20 2.40 2.40 2.60 cor. una se dă rabat. — Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt”
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Cel dintăiu atelier de pietri monumentale aranjat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA meiestru de monumente și pietri de cimitir — Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în Kolozsvar, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárád, Nagyszeben, Déva și Bánpatok.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

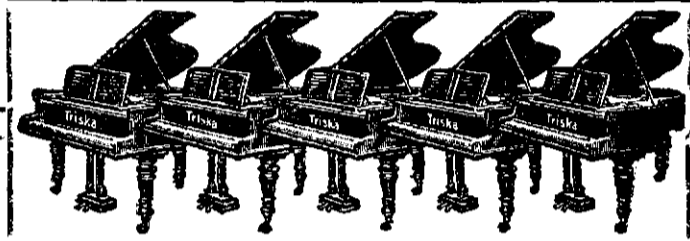

Lucru de mână garantat

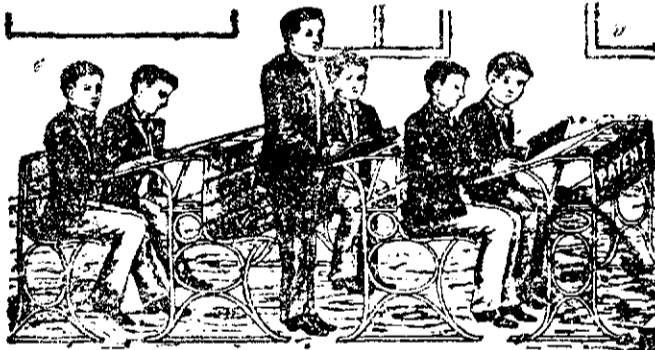
- Ghete de șevro pentru domni . . . K 11.—
- „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ K 11.—
- „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ K 10.50
- „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ K 9.50
- Jumătăți de șevro pentru dame . . . K 8.—
- Ghete tari de muncitori dela . . . K 6.80
- Ghete de copii dela . . . . . K 3.—

Material de I-a clasă.

TRISKA J. Primul depozit de piane — din tot Ardealul — Cluj — Kolozsvar, Sétatér-utca Nr. 10.

Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabricile celebre din țară și străinătate, precum și atelierul său de reparat instalat din nou, în care pianurile vechi și stricate să repară repede, prompt și ieftin cu mijloace moderne — PLANORI CU CHIRII IEFTINE.

Cele mai moderne mobile de fier și aramă și cele mai practice bănci igienice de școală și mobiliarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor

la școlile, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se realizează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

—Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.

Sănătate!

Putere!

Fac cunoscut onor. public, că în atelierul meu pregătesc renumitul

aparat galvanic-electric.

Acest aparat se folosește cu succes la: reumă, slăbire corporală, boale de nervi și de stomac, neuralgie.

Prețul unui aparat complet laolaltă cu cingătoare electrică și modul de întrebuințare 55 cor. Se garantează că este cel mai bun fabricat. Cu explicații și informațiuni servește

H. Süßmann orologier și reparator de aparate electrice contra slăbirei corporale. —

Sibiu (Nagyszeben) Reispargasse Nr. 27.